

НЕАБИЯКА РОЗКІШ МАТИ ПОЗИЦІЮ

Не знаю, чи вдалося соціологам довести наявність закону про історичну незмінність соціальних пропорцій, але, на мою думку, він все ж таки існує. Гасло «хліба і видо-виш» залишається пріоритетним для великої, переважної кількості населення Землі. Зацікавленість на найпримітивніших потребах, політична апатія, культурна низькопробність та вульгарщина є, на жаль, для багатьох, хто населяє нашу рідну Землю, головним «покликанням» і сенсом існування. Не хочу бути моралізатором і визнаю, що такий стан речей спричинений у багатьох випадках бідністю, несправедливим розподілом національного багатства, соціальним розшаруванням, маніпуляціями та багатьма іншими виразками сучасного суспільства, але ситуація від того не змінюється.

Можна лише з глибоким сумом констатувати, що загальносвітові тенденції не оминули й Україну. До усіх згаданих негативних факторів мусимо додати й пострадянський синдром: укорінену у свідомості багатьох українців меншовартісність, страх висловлювати свою думку, відсутність ініціативи, «аби чого не вийшло». Усьому цьому можна знайти пояснення: голодомори, криваві московські репресії проти української еліти, підступне винищення усього, що могло б формувати в українців україноцентричне бачення світу тощо.

Та хіба від того легше? Так, маємо велике малоросійське болото, яке готове повірити у будь-яку популістичну байку, аби самому не ворухнути навіть пальцем. А потім натхненно критикувати усіх навколо, крім, звісно, себе коханого. Ось чому ми весь у час наступаємо на ті ж самі політичні граблі.

Зовсім не хочу робити з цього песимістичний висновок, що «всьо пропало». І маю для цього усі підстави. Бо у кожному суспільстві є й інша частина: та, яка здатна думати, яка здатна аналізувати, яка здатна пропонувати. Є така і в Україні. І на неї, як завжди, – уся надія.

Саме до такої частини українського суспільства належить журналіст, публіцист, письменник Олег Романчук. Уже багато років маю радість і задоволення читати його глибокі, аналітичні, але разом з тим гострі, викривальні, саркастичні статті. Він пише про те, що болить оцій небайдужій частині нашого суспільства. А болить

багато, що. Особливо, після чергової ординської навали на Україну.

Головними темами його прискіпливого аналізу стають не лише ті, які лежать на поверхні: як протидіяти ворогу, що маємо робити і чому, але й соціофілософські: чому ми, українці, такі, що заважає нашому народу подивитися на себе збоку і зробити належні висновки. Суспільство потребує чесного і правдивого аналізу тієї ситуації, в якій опинилося. А воно – критичне. Своє бачення того, чому ми вже стільки років тупцюємо на місці, як вийти з цієї ситуації, автор викладає у книзі «Не бійсь, не зраджуй, не мовчи». У ній вміщено майже сотню статей, написаних після 2014 р.

Виокремив би дві принципові теми навколо яких нутрує думка О.Романчука. Перша – Росія як екзистенційний ворог України. Друга – якою має бути справжня європейська Україна і чому вона досі не така. Автору болить, що велика кількість населення України (саме населення, а не громадян, бо останні мають позицію) й сьогодні продовжує сприймати Росію не те що нейтрально, але подекуди й позитивно. Зрозуміло, чому це відбувається: оте саме населення не здатне критично оцінити хвилі брехні, підтасовок та історичних перекручень, які щоденно і так рясно виливає на їхню голову московська пропаганда. Питання однак в іншому: а чому воно слухає, дивиться отой інформаційний бруд?

Вихід О.Романчук бачить у донесенні до українського загалу правди, у просвітництві з надією на те, що ця маса недумаючих людей нарешті відкриє очі і почне, бодай, ставити собі питання, що ж насправді відбувається навколо. Його статті саме про це. Вони зазвичай невеликі за обсягом, але є довершеними зразками чесної подачі інформації, неупередженого аналізу, вмілого використання думок як видатних і знаних діячів минулого, так і адекватних експертів-сучасників.

Російську агресію проти України в усіх її гібридних проявах автор аналізує у значно ширшому контексті: а саме у прагненні авторитаризму перехопити ініціативу і показати, що демократія, лібералізм, гуманність не є насправді ціннісними категоріями і нічого не варті. У цьому контексті Україна, і про це О.Романчук говорить неодноразово, постає уособленням спротиву агресії, реальним захисником західних ліберальних цінностей. Бо

Україна – це антипод Росії, це частина західної цивілізації, а не міжнародний злочинець, який продовжує «славні традиції» більшовизму і російського монархізму назовні, і придушує прав і свобод громадян всередині своєї ж країни.

Викрити справжні цілі Росії є, за автором, завданням думаною частини суспільства. Але не тільки. Мова має йти й про державу, про її здатність протистояти ворогу в усіх суспільних сферах.

Та чи завжди роль держави є адекватною рівню викликів і загроз? Відповідь, на жаль, є негативною. О.Романчук не боїться говорити про це на весь голос. Безвідносно до того, хто обіймає найвищі посади у державі. Він відверто глузує з некомпетентності, недалекоглядності, жадібності господарів високих владних кабінетів, нагадуючи їм прості християнські цінності: не бреші, не кради! Влада має жити інтересами народу, бо є похідною від його волі, а не навпаки.

Непрофесіоналізм та безмежна жадоба до грошей обеззброює владу перед лицем російської агресії. Тоді годі сподіватися на розумні принципові державницькі рішення. Тоді маємо неоквірні компроміси, які загрожують твою країну у професійно розставлені ворогом пастки. Тоді імітуємо боротьбу з корупцією, олігархами, закриваємо очі на відверті злочини, і переслідуюмо ні у чому не винних, роками не можемо поставити на місце знавеснілих від безкарності суддів.

Своїми статтями автор протестує проти такого стану речей. Він робить це публічно і гостро. Його публіцистика є, як тепер кажуть, справді «броньбійною». Його громадянська позиція викликає щирю повагу.

Це – доля сильних. Це – неабияка розкіш мати позицію, вміти захищати її та тримати голову високо. Саме ставати такими закликає українців книжка О.Романчука.

**Володимир ОГРИЗКО,
Надзвичайний і Повноважний
Посол України**

